

Саміра Тимофіївна Пілецька*д-р екон. наук, проф.*

ORCID 0000-0002-3638-3002,

*Національний авіаційний університет, м. Київ,***Тетяна Юріївна Коритько***канд. екон. наук, доц.*

ORCID 0000-0002-4251-1971

e-mail: taniakorytko@gmail.com,

*Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ,***Наталія Миколаївна Кравчук***канд. екон. наук, доц.*

ORCID 0000-0001-8742-695X,

Національний авіаційний університет, м. Київ

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Вступ. Загальні теоретичні та методологічні проблеми забезпечення економічної безпеки досить широко досліджуються вітчизняними вченими, серед яких слід відзначити таких фахівців, як О. Ареф'єва, А. Барановський, В. Геєць, М. Кизим, О. Ляшенко, С. Пирожков та ін. Проте, незважаючи на вагомий науковий доробок у цій сфері та зважаючи на багатоплановість і зростаючу вагомість даної проблеми в сучасних умовах господарювання, питання поглиблення теоретичних та практичних аспектів формування належного рівня економічної безпеки вітчизняних підприємств й надалі потребують посиленої уваги.

О. Ареф'єва зазначає, що «економічна безпека підприємства є комплексним поняттям і пов'язане не тільки з внутрішнім станом самого підприємства, а й з впливом зовнішнього середовища та із суб'єктами, з якими підприємство вступає у взаємодію» [1].

А. Барановський зазначає, що економічна безпека являє собою якість фінансових інструментів і послуг, що запобігає негативному впливу можливих прорахунків і прямих зловживань на фінансовий стан наявних та потенційних клієнтів, а також гарантує (у разі потреби) повернення вкладених коштів [5].

В. Геєць, М. Кизим розглядають економічну безпеку підприємства, як «... стан захищеності життєво важливих інтересів підприємства від реальних і потенційних джерел небезпеки чи економічних загроз» [8].

О. Ляшенко розглядає економічну безпеку підприємств як один із елементів захисту національної економіки. При цьому він виділяє завдання, що повинні розв'язуватися на кожному рівні забезпечення економічної безпеки, у тому числі й на рівні підприємства [18].

На думку С. Пирожкова, економічна безпека – це сукупність умов, за яких країни зберігають свої економічні інтереси; задовольняють у довгостроковому періоді потреби суспільства і держави; генерують інноваційні зрушення в економіці з метою забезпечення стабільного економічного розвитку; протистоять зовнішнім економічним загрозам та повністю використовують національні конкурентні переваги у міжнародному поділі праці [22].

Є. Олейников визначає економічну безпеку підприємства як стан найбільш ефективного використання ресурсів для запобігання загрозам і забезпечення стабільного функціонування підприємства на теперішній час і в майбутньому [21, с. 54]. При цьому автор зауважує, що для забезпечення економічної безпеки підприємства недостатньо буде тільки ефективного використання ресурсів. Є ще ряд інших складових діяльності, які мають суттєвий вплив на процес гарантування безпеки.

А. Кириєнко трактує економічну безпеку підприємства як стан оптимального для підприємства рівня використання його економічного потенціалу, за якого реальні та / або можливі збитки виявляються нижчими за встановлені підприємством межі [14, с. 5]. В цьому визначенні сумнівним є критерій визначення рівня безпеки – збитки. Підприємство у своїй діяльності повинно орієнтуватися на прибуток, а не збиток. І недоотримання першого також може визначатися як загроза економічному становищу, а не його безпека.

Значний внесок у вивчення загроз економічній безпеці на мікрорівні і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємств внесли такі вітчизняні вчені, як Бланк, Н. Бабіна, Л. Донець, Т. Коритько, В. Пономарьова, А. Шатохін та ін.

На думку Л. Донець, механізм управління економічною безпекою представляє собою набір засобів, організацію їх використання і контролю для досягнення високого рівня економічної безпеки підприємства [11].

Під організаційно-економічним механізмом слід розуміти різномірну ієрархічну систему основних взаємозв'язаних між собою елементів та їх типових груп (суб'єктів, об'єктів, принципів, методів та інструментів), у ході і під впливом яких гармонізуються економічні відносини між всіма елементами системи. Оскільки будь-який механізм є складною структурою взаємопов'язаних та взаємодіючих економічних елементів, процесів та явищ, що забезпечують процес досягнення мети, необхідним є визначення його чіткої структури, що реалізуватиме визначені механізмом функції [27].

А. Шатохін і Т. Ігнашкіна стверджують, що механізм економічної безпеки – це «система, яка складається із суб'єкта та об'єкта управління, що використовують різноманітні методи, важелі, засоби, ресурси для своєчасного вирішення комплексу завдань із метою захисту, підтримання та покращення господарської діяльності в умовах постійної зміни зовнішнього середовища» [26, с. 401].

На думку Н. Бабіної [3, с. 68] і В. Пономарьова [23], «механізм забезпечення економічної безпеки підприємства розглядається як сукупність управлінських, економічних, організаційних, правових і мотиваційних способів гармонізації інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища, за допомогою чого з урахуванням особливостей діяльності підприємства забезпечується одержання прибутку, величина якого достатня для перебування підприємства в економічній безпеці».

Як зазначає І. Бланк, структура механізму управління безпекою підприємства охоплює «системи державного нормативно-правового регулювання, ринкового та внутрішнього механізму регулювання фінансової безпеки підприємства, системи методів та інструментів управління фінансовою безпекою підприємства» [4].

Відаючи належне значному науковому доробку вчених, варто зазначити, що залишаються не повністю розкритими питання щодо забезпечення економічної безпеки підприємств та формування ефективного механізму забезпечення економічної безпеки підприємства.

Постановка завдання. Метою статті є теоретичне обґрунтування складових механізму забезпечення економічної безпеки підприємства.

Методологія. У дослідженні теоретичних аспектів механізму забезпечення економічної безпеки підприємства були застосовані наступні методи: узагальнення, систематизації, діалектичний й абстрактно-логічний; при проведенні аналітичного дослідження щодо класифікації загроз економічної безпеки підприємства були застосовані метод групування, аналізу та синтезу, графічний та економіко-статистичний. Для обґрунтування складових механізму забезпечення економічної безпеки підприємства було застосовано абстрактно-логічний метод. Для визначення процесу забезпечення відповідного рівня економічної безпеки підприємства використано системний підхід.

Результати дослідження. Економічна безпека підприємства – це стан захищеності від небажаних змін (загроз); ефективне використання ресурсів для запобігання загрозам; система і наявність конкурентних переваг, що дозволяють досягти головних цілей підприємства; здатність до відтворення та забезпечення живучості фірми незалежно від нестабільності зовнішнього і внутрішнього середовища; створення умов і забезпечення стабільного функціонування, прогресивного науково-технічного і соціального розвитку, забезпечення фінансово-комерційного успіху.

Слід зазначити, що «адаптація підприємства до конкурентного середовища потребує постійного забезпечення економічної безпеки і управління фінансовою стійкістю на підставі підтримання виробничої, фінансової рівноваги, стабільної платоспроможності, кредитоспроможності та його інвестиційної привабливості» [2].

Для забезпечення економічної безпеки підприємства необхідно розуміти, що являють собою ризики і загрози економічній безпеці підприємства, які виникають ризики і загрози в процесі функціонування підприємства, визначити в чому полягає різниця між цими поняттями і які існують заходи протидії.

У науковій літературі існує багато визначень термінів: «загроза економічній безпеці», «загроза безпеці підприємництва», «загроза безпеці підприємства», які можна інтерпретувати по-різному, а можна сприймати як синоніми. Якщо провести ранжування термінів, то на першому місці слід поставити термін «загроза економічній безпеці», який визначає негативний вплив на будь-яку економічну діяльність. «Загроза безпеці підприємництва» має на увазі створення таких умов, при яких неможливе створення нових або диверсифікація існуючих підприємств, що може бути відображено в кредитно-грошовій політиці держави або в Податковому кодексі. Загроза безпеки підприємства може проявлятися в появі таких умов, при яких ускладнена поточна діяльність у будь-якій галузі чи навіть конкретного підприємства. Проведемо аналіз визначень терміну «загроза».

Перша точка зору безпосередньо не пов'язує загрозу з нанесенням шкоди, а лише виявляє протиріччя між цілями і можливостями їх досягнення, з одного боку, і станом зовнішнього середовища і архітектури підприємства – з іншого [9; 19].

Друга точка зору визначає результат дії загрози, тому що фіксує її наявність тільки після нанесення збитку підприємству [20].

Третя точка зору зазначає, що загроза не обов'язково призводить до наслідків у вигляді порушення функціонування підприємства і нанесення збитку [6; 12].

Кожне підприємство більшою чи меншою мірою піддається впливу ризиків і загрозам економічної безпеки з боку різних джерел виникнення (рис. 1).

Таким чином, під загрозою пропонується розуміти можливість несприятливого впливу на стан або результати діяльності підприємства.

Поняття загрози в економічній безпеці категоріально тісно пов'язано з поняттям ризику.

У словнику ризик визначається як «можливість того чи іншого результату від прийнятого господарського рішення або досконалого дії» [7]. З цього визначення випливає, що ризик може виникати тільки в ситуації прийняття рішення.

М. Куркін визначає ризик як можливу небезпеку втрат [17]. В. Дикань вважає, що ризик – ймовірність виникнення обставини, здатного викликати небезпеку [10]. Тобто в цих визначеннях ризик пов'язаний з негативними наслідками і носить імовірнісний характер. Схожої думки дотримується М. Рудніченко і визначає, що ризик – можлива небезпека невдачі дій, що вживаються або ж дії, пов'язаної з такою небезпекою [24]. Дані визначення характеризують ризик як категорію, виключно негативних наслідків.

На думку І. Сахарцева [25], ризик – це попередня оцінка можливого успіху, який формується на стадії організації або планування будь-якої комерційної операції. Також ризик – небезпека можливих втрат, що впливає зі специфіки тих чи інших явищ природи і видів діяльності. Кількісно ризик характеризується суб'єктивною імовірною оцінкою, тобто очікуваною,

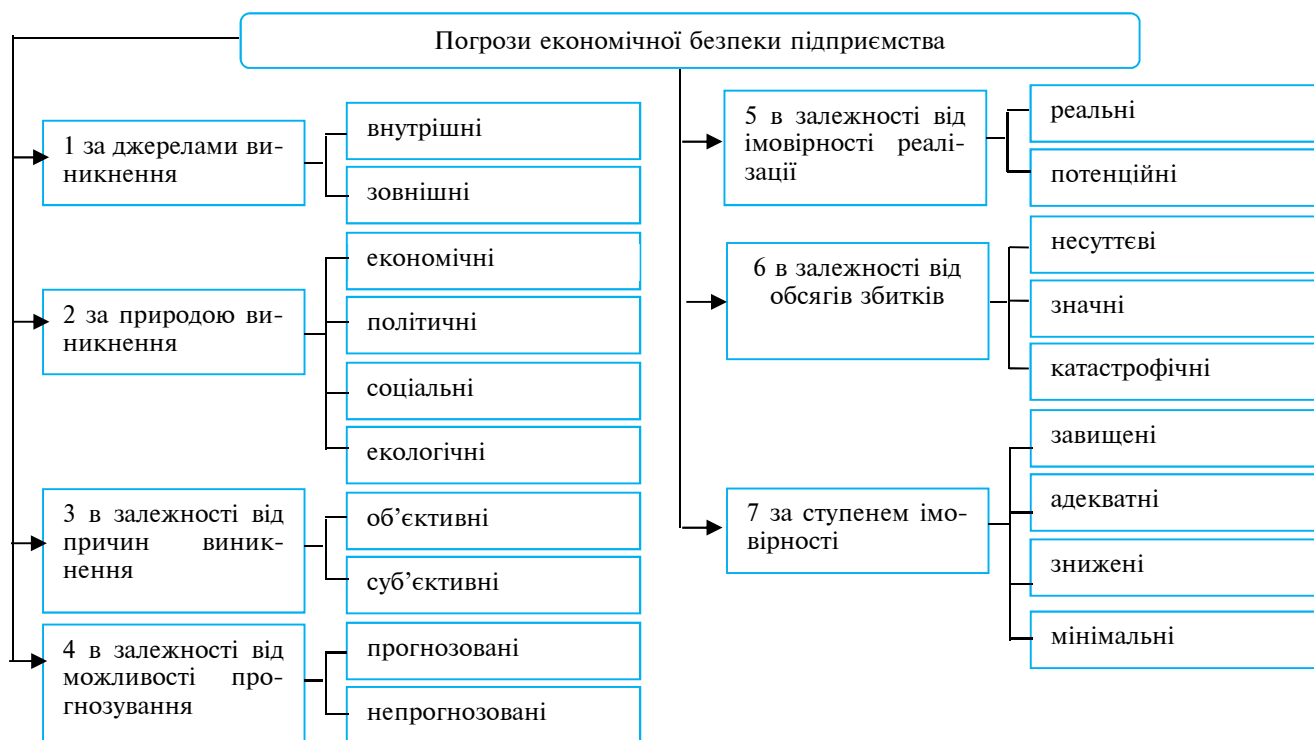

Рис. 1. Класифікація загроз економічної безпеки підприємства

величиною доходу від конкретного вкладення капіталу. На думку Т. Щербакової [13], ризик визначається як імовірність настання несприятливого результату (реалізації загрози). Тобто, ризик – це ймовірність, яка може привести до негативного результату. При цьому, за [16], економічний ризик – це усвідомлена небезпека дії або бездіяльності в різних варіантах економічної поведінки, що втягне за собою можливі втрати. У даному випадку ризик пов'язаний з небезпекою і можливими втратами.

Аналіз існуючих понять «ризик» дозволив зробити наступні висновки. Поняття ризик має кілька значень. По-перше, ризик – це ймовірність відхилення фактичного результату від очікуваного. По-друге, ризик може бути чинником, який може привести до відхилення від очікуваного результату. По-третє, окремим випадком такого ризику є фактор, який може привести до суто негативних наслідків. З усіх перерахованих значень поняття ризик як фактор, який може привести до відхилення від очікуваного результату, є найближчим до поняття загроза. В цілому, загроза – це явище, яке за певних умов може реалізуватися і завдати шкоди інтересам. Ризик – широка категорія і, в залежності від виду ризику, може нести позитивні і негативні наслідки.

Забезпечення економічної безпеки має відбуватися за допомогою механізму забезпечення економічної безпеки підприємства. Так, А. Козаченко, В. Пономарьов та А. Ляшенко [15] розглядають механізм забезпечення економічної безпеки в контексті системи пріоритетних інтересів підприємства. Запропоноване цими фахівцями трактування структури механізму забезпечення економічної безпеки, що включає кілька блоків, безумовно, цікаве, але не позбавлене дискусійного характеру.

Таким чином, ключовим методологічним інструментом при реалізації процесу забезпечення відповідного рівня економічної безпеки підприємства є системний підхід, який виступає домінантою при формуванні механізму забезпечення економічної безпеки підприємства.

Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства – це структурно взаємопов'язана сукупність заходів і способів, що підсилюють вплив на фактори, від стану яких залежить результативність економічної безпеки. Отже, структуру механізму забезпечення економічної безпеки підприємства можна розглянути, як сукупність деяких змінних (рис. 2).

Основне завдання механізму забезпечення економічної безпеки підприємства полягає у створенні і реалізації умов, які забезпечують відповідний рівень безпеки, формують передумови для нормального функціонування підприємства.

Структурні елементи механізму включають в себе суб'єкти та об'єкти забезпечення економічної безпеки, засоби та ресурси, цілі, цінності та економічні інтереси.

До об'єктів механізму забезпечення економічної безпеки підприємства відносяться:

- а) напрями діяльності підприємства (постачальна, виробнича, управлінська, комерційна);
- б) майно і ресурси (матеріально-технічні, фінансові, інтелектуальні, інформаційні);
- в) персонал, різні структурні підрозділи, служби та ін.

Суб'єктами механізму забезпечення економічної безпеки підприємства є особи, служби і підрозділи, які відповідають за рівень економічної безпеки.

До принципів функціонування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства відносять:

Рис. 2. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства

1) дотримання інституційно закріплених і неформальних правил і норм функціонування механізму;

2) забезпечення балансу інтересів суб'єктів у ході господарської, інноваційної, фінансової та інвестиційної діяльності;

3) забезпечення пріоритетів у протидії загрозам економічної безпеки підприємства в цілому і економічним інтересам їх суб'єктів;

4) паритетність децентралізованого та централізованого управління ресурсами і засобами забезпечення економічної безпеки на підприємстві;

5) комплексність реалізації механізмів, заходів щодо зниження ризиків економічної безпеки підприємства.

Функціональні елементи механізму забезпечення економічної безпеки підприємства пов'язані з нормативно-правовим регулюванням, оцінкою та моніторингом економічної безпеки підприємства, розробкою стратегії розвитку, коротко- і середньострокових прогнозуванням.

Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства виконує ряд важливих функцій, серед яких можна виділити захисну, регулятивну, превентивну (попереджувальну), інноваційну та соціальну.

Забезпечення економічної безпеки підприємства слід розглядати як безперервний у часі процес, який заснований на системному моніторингу індикаторів економічної безпеки, що дозволяє отримати об'єктивну оцінку стану економічної безпеки підприємства і застосовувати відповідні механізми її забезпечення.

Висновки. При побудові механізму забезпечення економічної безпеки необхідно враховувати всі можливі фактори. З метою протидії загрозам економічної безпеки підприємства і забезпечення стабільного функціонування підприємства, необхідно не тільки створити механізм, а й забезпечити його раціональне функціонування.

Таким чином, механізм забезпечення економічної безпеки підприємства передбачає досягнення ефективних параметрів функціонування, збереження

виробничого і кадрового потенціалу, створення підприємства ринкового типу, що поєднують підприємницьку діяльність з державним регулюванням, формування передумов і умов для надійного їх функціонування.

Подання механізму забезпечення економічної безпеки підприємства, який формується на основі наукових підходів і принципів з використанням фундаментальних і прикладних теорій, констатує множинність його елементів, доводить складність процесу забезпечення безпеки. У зв'язку з цим необхідний вибір конкретних інструментів оцінки ефективності механізму в залежності від умов функціонування підприємства, стадії розгортання кризового процесу та ресурсного потенціалу підприємства, що є напрямком подальших досліджень.

Список використаних джерел

1. Ареф'єва О. В., Кузенко Т. Б. Планування економічної безпеки підприємств. Київ: Вид-во Європ. ун-ту. 2005. 170 с.

2. Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т., Кравчук Н. М. Адаптивне управління фінансовою стійкістю підприємства при забезпеченні його економічної безпеки. *Проблеми системного підходу в економіці* : зб. наук. праць. Київ: НАУ, 2020. Вип. 1(75). Ч. 1. С. 80–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-12>.

3. Бабіна Н. О. Управління економічною безпекою підприємства в умовах нестабільності. *Економіка і управління*. 2016. № 2. С. 67–72

4. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия. Киев : Эльга, 2009. 776 с.

5. Барановский А. И. Финансовая безопасность в Украине (методология оценки и механизмы обеспечения). Киев: КНТЭУ. 2004. 760 с.

6. Васильців Т. Г., Пасічник М. Б. Чинники та джерела загроз економічній безпеці підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2008. Вип. 18.10. С. 128–135.

7. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ – «Перун», 2005. 1728 с.
8. Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / за ред. В. Гейця. Харків: ВД «ІНЖЕК». 2006. 240 с.
9. Герасимов К. Б., Несолонов Г. Ф. Экономическая безопасность: учеб. пособие. Самара: Изд-во Самар. гос. аэрокосм. Ун-та, 2011. 80 с.
10. Дикань В. Л., Воловельська І. В., Маковоз О. В. Економічна безпека підприємства : навч. посібник. Харків: УкрДАЗТ, 2011. 266 с.
11. Донець Л. І., Ващенко Н. В., Андреева Т. Є. Економічна безпека підприємства. Київ: ЦУЛ, 2008. 240 с.
12. Дубецька С. П. Економічна безпека підприємств України. *Недержавна система безпеки підприємництва як суб'єкт національної безпеки України*: зб. матеріалів наук.-практ. конф. (м. Київ, 16–17 травня 2001 р.). Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2003. С. 146–171.
13. Ілляшенко С. М. Економічний ризик : навчальний посібник. – 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : ЦУЛ, 2004. 220 с.
14. Кирієнко А. Механізм досягнення і підтримки економічної безпеки підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Київський національний економічний університет. Київ, 2000. 19 с.
15. Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : монографія. Київ: Лібра, 2003. 280 с.
16. Коритько Т. Ю. Організаційно-економічний механізм управління фінансовими ризиками на підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.01 / Приазовський держ. технічний ун-т. Маріуполь, 2005. 18 с.
17. Куркін М. В., Понікаров В. Д., Назаренко Д. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств : навч. посіб. Харків. ФОП Павленко О.Д.; ВД «ІНЖЕК», 2010. 388 с.
18. Ляшенко О. М., Погорелов Ю. С., Безбожний В. Л. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія: в 3 т. / за заг. ред. Г. В. Козаченко. Луганськ: Елтон-2. 2010. Т. 1. 282 с.
19. Максимов Д. А., Халиков М. А. К вопросу о содержании понятия «экономическая безопасность предприятия» и классификации угроз безопасности. *Международный журнал экспериментального образования*. 2015. № 3-4. С. 588.
20. Мингалева Ж. А., Наумов А. В. Особенности трактовки понятия экономической безопасности муниципального образования. *Вестник Пермского университета*. 2011. № 3 (10). С. 74–77.
21. Основы экономической безопасности. (Государство, регион, предприятие, личность) / под ред. Е. Олейникова. Москва : ЗАО Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997. 288 с.
22. Пирожков С. И. Методические рекомендации по оценке уровня экономической безопасности / под ред. акад. С. И. Пирожкова. Москва: НИПМБ, 2016. 27 с.
23. Пономарьов В. П. Формування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами». Луганськ, 2000. 21 с.
24. Рудніченко М. Загроза, ризик, небезпека: сутність та взаємозв'язок із системою економічної безпеки. *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. 2013. № 25 (I). С. 188–195.
25. Сахарцева І. І., Шляга О. В. Ризики економічної діагностики підприємства : навчальний посібник. Київ: Кондор, 2008. 380 с.
26. Шатохін А. Л., Ігнашкіна Т. Б. Сутність та складові елементи механізму управління економічною безпекою підприємства. *Бізнес Інформ*. 2014. № 2. С. 396–402.
27. Korytko T., Piletska S., Bogutska O. Formation of an organizational and economic mechanism for encouraging investment activity of enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. Vol. 4. No. 5. P. 10–17. DOI: <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-10-17>.

References

1. Arefieva, O. V. & Kuzenko, T. B. (2005). Planuvannya ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv [Planning of economic security of enterprises]. Kyiv, Publishing House of the European University. 170 p. [in Ukrainian].
2. Arefieva, O. V., Piletska, S. T. & Kravchuk, N. M. (2020). Adaptivne upravlinnia finansovoiu stikiestiu pidpriemstva pry zabezpechenni yoho ekonomichnoi bezpeky [Adaptive management of the financial stability of the enterprise while ensuring its economic security]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi – Problems of the systemic approach in economics*, Vol. 1(75), Ch. 1, pp. 80–90. Kyiv, NAU. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-12> [in Ukrainian].
3. Babina, N. O. (2016). Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva v umovakh nestabilnosti [Enterprise financial security management]. *Ekonomika i upravlinnia – Economics and management*, No. 2, pp. 67–72 [in Ukrainian].
4. Blank, I. A. (2009). Upravleniye finansovoy bezopasnostyu predpriyatiya [Management of the financial security of the enterprise]. Kyiv, Elga. 776 p. [in Russian].
5. Baranovskiy, A. I. (2004). Finansovaya bezopasnost v Ukraine (metodologiya otsenki i mekhanizmy obespecheniya) [Financial security in Ukraine (assessment methodology and security mechanisms)]. Kyiv, KNTEU. 760 p. [in Russian].
6. Vasylytsiv, T. H. & Pasichnyk, M. B. (2008). Chynnyky ta dzherela zahroz ekonomichnii bezpetsi pidpriemstva [Factors and sources of threats to the economic security of the enterprise]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific bulletin of NLTU of Ukraine*, Vol. 18.10, pp. 128–135 [in Ukrainian].
7. Busel, V. T. (Comp. and heads ed.). (2005). Velykyi tлумачnyi slovnyk suchasnoi ukrainiskoi movy (z dod. i dopov.) [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (with addendum and addendum)]. Kyiv, Irpin, VTF – «Perun». 1728 p. [in Ukrainian].
8. Heiets, V. M., Kyzym, M. O., Klebanova, T. S., Cherniak, O. I. (2006). Modeliuvannya ekonomichnoi bezpeky: derzhava, rehion, pidpriemstvo [Modeling of economic security: state, region, enterprise]. Kharkiv, «ІН-ЖЕК». 240 p. [in Ukrainian].
9. Gerasimov, K. B. & Nesolenov, G. F. (2011). Ekonomicheskaya bezopasnost [Economic security: textbook.

- allowance]. Samara, Publishing House State Aerospace University. 80 p. [in Russian].
10. Dykan, V. L., Volovelska, I. V. & Makovoz, O. V. (2011). Ekonomichna bezpeka pidpriemstva [Economic security of the enterprise]. Kharkiv, UkrDAZT. 266 p. [in Ukrainian].
11. Donets, L. I., Vashchenko, N. V. & Andreeva, T. Ie. (2008). Ekonomichna bezpeka pidpriemstva [Economic security of the enterprise]. Kyiv, CEL. 240 p. [in Ukrainian].
12. Dubetska, S. P. (2003). Ekonomichna bezpeka pidpriemstv Ukrainy [Economic security of enterprises of Ukraine]. *Nederzhavna systema bezpeky pidpriemnytstva yak subiekt natsionalnoi bezpeky Ukrainy [The non-state security system of entrepreneurship as a subject of national security of Ukraine]*: Proceedings of the Scientific and Practical Conference. (pp. 146-171). Kyiv: Publishing House European university [in Ukrainian].
13. Illiashenko, S. M. (2004). Ekonomichniy ryzyk [Economic risk]. 2nd ed., add. and processing. Kyiv, CEL. 220 p. [in Ukrainian].
14. Kyriienko, A. (2000). Mekhanizm dosiahnennia i pidtrymky ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Mechanism for achieving and maintaining economic security of the enterprise]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, Kyiv National University of Economics [in Ukrainian].
15. Kozachenko, H. V., Ponomarov, V. P. & Liashenko, O. M. (2003). Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist ta mekhanizm zabezpechennia [Economic security of the enterprise: essence and mechanism of provision]. Kyiv, Libra. 280 p. [in Ukrainian].
16. Korytko, T. Yu. (2005). Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm upravlinnia finansovymy ryzykamy na pidpriemstvakh [Organizational and economic mechanism of financial risk management at enterprises]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Mariupol, Pryazovsky state technical university [in Ukrainian].
17. Kurkin, M. V., Ponikarov, V. D. & Nazarenko, D. V. (2010). Kontrol ta zakhyst ekonomichnoi bezpeky diialnosti pidpriemstv [Control and protection of economic security of enterprises]. Kharkiv, FOP Pavlenko O. D.; VD «INZhEK». 388 p. [in Ukrainian].
18. Liashenko, O. M., Pohorelov, Yu. S. & Bezbozhnyi, V. L. (2010). Systema ekonomichnoi bezpeky: derzhava, rehion, pidpriemstvo [System of economic security: state, region, enterprise]. In 3 vols. Luhansk, Elton-2. Vol. 1. 282 p. [in Ukrainian].
19. Maksimov, D. A. & Khalikov, M. A. (2015). K voprosu o soderzhanii ponyatiya «ekonomicheskaya bezopasnost predpriyatiya» i klassifikatsii ugroz bezopasnosti [To the question of the content of the concept of "economic security of the enterprise" and the classification of security threats]. *Mezhdunarodnyy zhurnal eksperimentalnogo obrazovaniya – International Journal of Experiential Education*, No. 3-4, pp. 588 [in Russian].
20. Mingaleva, Zh. A. & Naumov, A.V. (2011). Osobennosti traktovki ponyatiya ekonomicheskoy bezopasnosti munitsipalnogo obrazovaniya [Features of the interpretation of the concept of economic security of the municipality]. *Vestnik Permskogo universiteta – Bulletin of the Perm University*, No. 3 (10), pp. 74–77 [in Russian].
21. Oleynikov, E. (Eds.). (1997). Osnovy ekonomicheskoy bezopasnosti. region. predpriyatiye. lichnost) [Fundamentals of economic security. (State, region, enterprise, personality)]. Moscow, CJSC Business School "Intel-Sintez". 288 p. [in Russian].
22. Pirozhkov, S. I. (2016). Metodicheskiye rekomendatsii po otsenke urovnya ekonomicheskoy bezopasnosti [Guidelines for assessing the level of economic security]. Moscow, NIPMB. 27 p. [in Russian].
23. Ponomarov, V. P. (2000). Formuvannia mekhanizmu zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Formation of a mechanism for ensuring the economic security of the enterprise]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Luhansk [in Ukrainian].
24. Rudnichenko, M. (2013). Zahroza, ryzyk, nebezpeka: sutnist ta vzaiemozviazok iz systemoiu ekonomichnoi bezpeky [Threats, risks, dangers: nature and relationship with the system of enterprise economic security]. *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnytstvo – Economics. Management. Entrepreneurship*, No. 25 (I), pp.188-195 [in Ukrainian].
25. Sakhartseva, I. I. & Shliaha, O. V. (2008). Ryzyky ekonomichnoi diahnostyky pidpriemstva [Risks of economic diagnosis of the enterprise]. Kyiv, Kondor. 380 p. [in Ukrainian].
26. Shatokhin, A. L. & Ihnashkina, T. B. (2014). Sutnist ta skladovi elementy mekhanizmu upravlinnia ekonomichnoi bezpekoiu pidpriemstva [The essence and constituent elements of the economic security management mechanism of the enterprise]. *Biznes Inform – Business Inform*, No. 2, pp. 396-402 [in Ukrainian].
23. Korytko, T., Piletska, & Bogutska, O. (2018). Formation of an organizational and economic mechanism for encouraging investment activity of enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 4, No. 5, pp. 10-17. DOI: <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-10-17>

Стаття надійшла до редакції 18.03.2022

Формат цитування:

Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Кравчук Н. М. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 64-69. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).64-69](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).64-69)

Piletska, S. T., Korytko, T. Yu., Kravchuk, N. M. (2022). Mechanism to Ensure Economic Security of the Enterprise. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 1 (42), pp. 64-69. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).64-69](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).64-69)